

Nuorten Osasto

NEW YORK CITY.

Toverittaren tammikuun 9 päivän numerossa oli runo "Kiidheni". Heti luettuani sen sanoin, että sen on Elin N. Kautonen kirjottanut. Rupe- sin etsimään Säkentiä ja, alun o- kein, se on julaisu Säkentiä syys- kuun numerossa, 1915, sivulla 392. Ihmettelin, että henkilöt eivät itse runoja kirjoita vaan kopioivat toisten kirjottamia runoja ja pistävät oman nimensä alle. Sellainen runoilija voi- pi olla kuka hyvänsä kun vaan on "nörvä". KATRI.

Näitä huomautuksia on toimituk- selle lähetetty useita, mutta emme ole katsooneet tarpeelliseksi julaista, sillä tuota kai tokevät ihmiset vaan tietämättömyydessään. Mutta kun ne, jotka ovat "omasta päästään" runoil- leet, ovat ottaneet itseensä toimituk- sen huomautuksen, ettei sovi kopioida toisten kirjottamia runoja, niin lah- domme heille vakuuttaa, että heidän syyttömyytensä kyllä tiedetään.

Samalla pyydämme tov. Elin N. Kautoselta anteeksi, että hänen ru- nonsa on tullut Toverittareissa väärin käytetyksi.—Toim.

OLEMMEKO TODELLA VIELÄ NOIN POROPORVAREITA AJATUKSILTAMME?

Ei tarvitse, jollei täällä, muuta kuin seurata tarkkaavaisuudella tätä Tove- rittari-lehteä, niin joutuu tekemään yllä- olevan kysymyksen. Aatteita ja kat- seantokantoja, joita on jo alkoja pi- detty muka sosialistielin kuuluvien kesken hyljättävinä, nousee ikäänkuin Feniks-lintu tulikastaan ja nähtyäm- me tuon emme näkemämme voi- jatkuvasti silvuaatua ylimielisellä olan- kohotuksella: "Oh, sinä vaan joku siansseuralainen höpsi!" — Selite- täänhän numerossa toisensa jälkeä onnellisen avioliiton ehdoksi peru- nankuormista, pyykkipesua, lattian- lakkausta, paritumatomuuta ennen avioliittoon menoa. Selitetään kahden eri sukupuolta olevan luonnollinen yhtyminen ikäiseksi, ellei se tapahdu vissiä seremoniaa seuraten. Sillä mitä nuuta voi olla selitellyt, että ne naiset ja ne miehet ovat puhtaita, jotta eivät ole yhtyneet ennen tuota näkyvää niin hirveän tärkeätä vih- kilinää, ja joka on rakastettuina onnistunut kerran hetkeksi vapautu- maan vanhoista ikäsuoskasteista, hän soimaa siitä itseään, siihen si- jaan, että tuntisi tyydyttyä pystyessä päin arvonsa.

Me näemme kuinka kahdeksan-ky- menen vuosisadan teollisuusyhteis- kunnan työelämänsä oma elämänsä ilanteeksi vanhan poroporvareil- len idyllin. Päämäärinä koti kor- vassa, ammuna lehmä, mälkkyvä läm- mas. Työnseloa kirves ja kuokka ja — mites kuokan, kirvoen var- reissa. No, jo luokkatoverittarilla on toimimisen arvoinen päämäärä, on totisesti!

Ikäänkuin kruununa rutiporvaril- leise kesakotulle, seryeerataan meil- le tieto: Tämän lehden lukijoista jotkut ilmoittavat toimitukselle kiel- tävänsä tilaamansa sosialistisen leh- den tuloon, syystä, että lehdessä on ollut sosialistiselle maailmankatso- mukselle perustava kirjoitus.

Ja jos, kutea on otaksuttavaa, en tiedä vaan mistä syystä, nuo viittaama- ni mielipiteiden omaajat ovat pu- luemmie jäseninä, niin yhtään hioit- telematta joutuu tekemään tämän otsikkona olevan kysymyksen ja pää- allapain, tunkeutuu l. l. n:o 5:ssä olevat Sefa Lepistö "Viilin" ajatuk- set esille: "— — — Sosialistas- ton naisia pitäisi alkaa jollakin muullakin tavoin kasvattamaan sosialisteiksi kuin sosialistisilla tansseilla ja por- varillisilla näytelmillä." Lisää vain tulee: ja porvarillisilla kirjoituksilla sosialistisessa lehdessä.

LEO LEINO.

J. K. Nille, jotka ehken edellä

sanottuna pitävät naisten loukkauk- sena, vakuutan kunnioittavani yhtä paljon naista, kuin miestäkin ja yllä- oleva on vilpiton todiste siitä. Sillä katson naistenkin suhtautumisen al- kamme kysymyksin epäsosialistisella tavalla muistutuksen ansaitsevana.

SAMA.

Viinirypäleen musta terttu

Kirj. Klaude Parkkonen.
(Jatk. edell. n:roon)

"Lapseni, minun täytyy mennä pit- källe matkalle, sinä kadotat äitisi, mutta sinulla on isä vielä. Ole kuul- lisen ja nöyrä hänelle... ole kun- niallinen... jumalaa... pe..."

Kesken katkesivat äidin sanat. Sit- ten hän vietiin mustassa arkussa hau- taan ja hauta luotiin unpele. Mut- ta hän oli aina kuulevinaan rakkaan äitinsä heidän äänen kutsuvan häntä: "Milga, Milga!" ja hän uskoi, että äidin henki ei häipynyt maan pääl- tä, vaan että se leijaili täällä hänen luonaan. Hänen isänsä ei omannut mitään varmaa kantaa lapsen kasva- tukseen nähden, vaan oli kaikkien tuttaviensa neuvottavana. Jos joku kertoi antaneensa tytölleellen sel- käsäunan, voidakseen säästää tämän maailman viettelyksiltä, hän haki jos- tain riitaa ja sitten löi Milgaa, joka otti nöyränä vastaan kaiken. Nyt viime aikoina kuitenkin olivat asiat kääntyneet päinvastaiselle kannalle. Isän eräs vanha ystävä, jolla oli ol- lut kolme tytärtä ja kaikki menneet varhain kunniallisina naimisiin, sanoi isälle:

"Ei autta vangitseminen ja kuritus, päinvastoin, ne tytöt uhallaakin juok- sevat häpeän polkua, mutta kun käännät heille selkäsi ja sanot: "si- nulla on yhtä isot silmät päässäsi kuin minullakin, katso peräsi ja valitse paras, niin tyttäresi ei uhal- lakaan taivua pahaisiin."

Ja vielä hän syytti puhettaan pik- ku valheella, jotka kuitenkin vaikut- tivat isään erinomaisesti. Milga oli yksin, hyljätty ja unohtettu, ja kun näki, ettei isäkään häntä kaipaa, ru- pesi haluamaan maailmalle. Hän sai kauppiaan pihalta tietää, että naa- purikaupunkiin otetaan kaksi tai kol- me nuorta tyttöä, kokematonta mil- tekään alalle, joita halutaan opettaa palvelemaan herrasperheitä ja tällä oppialajakin maksetaan palkka, että hän tiedon vastaan jumalan siunauk- sena. Asemalla olisi häntä vastaan- ottamassa eräs pitkä, hoikka, musti- nen puettu lempeä nainen. "Oh! Juuri naisen lempeä hän niin kovin kaipasi, eihän miehiin voinut tuot- ta."

Hän jätti hyvästit isälleen ja jätti syntymäikänsä. Saapui asemalle ja kaikki oli käynyt lupauksen mukaan. Mainittu nainen oli häntä vastassa määrättyinä päivinä, hän oli niin lem- peä, niin hieno, että Milga niillei heittäytynyt hänen kaulaansa. Mutta vaikka hän ei ilmoittanutkaan edel- täpäin missä junassa hän saapuu, oli tuo nainen kuitenkin paikallaan. Hän on kenties jo aamusta odotel- lut Milgaa; hän on niin rehellinen, niin hyvä. Kyseisi onko isä luvannut tulla häntä pian katsomaan ja n.e.

Sitten he ajoivat vaunuissa, joiden akkunat olivat peitetyt verhoilla. Milgasta tuntui, että vaunut hyvin usein kääntyivät oikealle ja vasem- malle, mutta ne eivät mitenkään kolkisseet, sillä ne olivat kumipyöräi- set. Sitten hän nukkui. Ja kun herä- si, olivat vaunut ison pihan keskellä, jota ympäröi korkeat lauta-aita. Komeaan taloon pääsen piikksi, ajatteli hän. Kun tuo miespalvelijakin näytti niin vertaiselta ja heti iski silmää. Mutta kun päivä oli kulunut ja hän odotti töihin talle leveille käskyä, tul- tiin tältä kysymään, haluaako hän tulla alas, siellä on vaan omaa vä-

keä, suostui hän. Näyttihän kaikki niin kodikkaalta ja onpa sitä kerran totuttava talon tapoihin kuitenkin.

Hän meni alakertaan, josta kulkui- vat soiton säveleet. Niissä oli jotain samanlaista kuin kotikylän juomarien hurjissa lauluissa. Mutta hän ei men- nyt sahn ovesta sisään, joka oli niin hieno, niin iso ja valaistu komella kulta-ruunolla. Hän ei voinut men- nä, sillä siellä tanssijat olivat puoli- alastoniä naisia, niin ohkaisuissa har- sopuvissa, että hänen katseensa las- ki alas lattialle. Sitten joku tartui hänen käteensä ja yhdellä hypäyk- sillä oli hän salin keskellä. Hirveä oli se ulvonta, se melu ja viljeys, mikä nyt nousi. Miehet löivät käsiiään hurraaten, kohottaen viinipikareitaan ja vuoroin kosketellen häntä sopi- mattomasti. Naiset kikkivat ja ny- kivät vaatteista, huutaen:

"Oikeat sulotat! Ihania keljuka- nen! Katsokaa jalvoja, katsokaa kas- vojen hiipiä! Onnittelen sinua herra kauppaneuvos ja minä sinua herra lain palvelija! ja muuta tämän ta- paista. Helvetillinen riemu nousi y- limmilleen. Milga kuuli naisten kat- keruutta ja mustasukkaisuutta ilmaf- sevia huudahduksia, uhkauksia, ki- rouksia. Hän kätki kasvonsa ja kää- nytti selkäänsä päin, mennäkseen. Hir- veä ajatus valtasi hänet. Hänelle ei koskaan ollut puhuttu sellaisista. Mut- ta äiti aina varotti menemästä yksin mihinkään. Eikä se olisi näin käy- nytkään, jos äiti olisi elänyt. Mutta isä oli välinpitämätön, ja näin se kävi. "Minä pakenen!" oli ensimmäi- sen ajatus. Silloin alkoi kummallinen vuorokarjunta. Erään pöydän päälle nousi ja laski miehiä kaiken näköi- siä ja kaiken ikäisiä, huudellen sur- ria rahassumia mainiten. Kaikkien katseet olivat hurjistuneet. Silmät luonnottoman isoina, täynnä niin il- keää, että Milgaa pulstatti. Viimeh- luskeutui viimeinen ja Milga kuuli huudettavan kovalla äänellä:

"Kolmen päivän perästä!"

Köyhän pikku sisko

(Jatk. edellisestä n:ro.)

XVIII Luku.

Mary Elizabeth meni ja tuli työstään kuin unessa, aimastaan myymäpöydän takana, ostajia palvellessaan, näytti hän entistä tönneleisyyttä ja tahtoiaan. Hän teki työtä vaistomaisesti. Hän teki työtä kovemmin kuin koskaan ennen, siksi, että aika oli lyhyt ja tarve suuri. Oli kulunut jo viikkoja Antonin kuol- emasta. Mutta isku ei ollut vie- lä lakannut vaikuttamasta hä- neen, kuodettaen hänen hermo- jaan ja kalventaen poskiaa.

Hän onnistui luovuttamaan pois ne huonekalut mitä heillä oli vielä maksamatta ja sitten hän muutti loppujen tavaroihten- sa kanssa takaisin kaupun kum- massa olevaan vuokrakasarmiin, missä hän oli ensin asunut No- votnyin kanssa, ja missä hän löysi elämänsä suurimman on- nen. Hän onnistui saamaan ihan samat huoneetkin, missä he oli- vat ennen asuneet.

Sitten köyhien asuntojen se- kaan, missä ihmiset elävät har- majaa elämäänsä, missä työläis- ten elämä hitaasti mutta var- masti heistä ulos puserretaan, aivan kuten viini puserretaan vii- nirypäleistä, painojen alla, missä ne rusennetaan, sinne missä köy- hien tyttäret värätään miesten saastaisten limojen palvelukseen,

Minkä nuorena oppi, sen vanhana taitaa

missä kasvot kalpenevat, jänte- reet kuituvat ja kuolema aina lähellä vaanii, paatuneesti kooten työdyt elämät viljelyhteisiinsä, sinne Mary Elizabeth meni viet- tämään loppu elämänsä.

"Heidän lapsiansa kuolee niin paljon, että minun täytyy pitää kymmenen tai kaksitoista hau- taama valmiiksi kaivettuna, et- tä voi täyttää kaikki vaatimuk- set", kertoi haudankaivaja, joka kaivaa hautoja ihmisille, jotka e- lävät harmaata elämää. "Köyhät tuovat tänne kuolleensa ja heil- lä ei ole aikaa viipyä niin kauan, että hautausseremoniat toimitet- taan. Heillä on aina kiire, siksi, että heidän täytyy joutua takai- sin työhönsä. Siksi pidän hautoja valmiiksi kaivettuna."

Tuli se aika, jolloin ei Mary Elizabeth voinut mennä puotiin työhön, ja hän hankki kotiin ompelutyötä. Vanha vaimo, joka oli hankkimassa Mrs. Novotny- vaimojaa, ja ollut hänen ja An- tonin luona siksi kuin he vihi- tiin, astui samassa vuokrakasar- missa, käytävän toisella puolella ja lupasi hoitaa Mary Eliza- bethia hänen sairautensa aikana.

Kun pikku Anton Novotny oli kahdeksan viikon vanha, meni äitinsä jälleen työhön entiselle paikalleen puotiin. Vanha naapu- rivaimo hoiti Antonia päivät pik- ku maksusta. Mary Elizabeth eli päivänsä alituisen huolen ja pel- lon vallassa, että jos lapsensa hoito jollain tavoin laiminlyö- däin, tai jos sitä ruokitaan liian paljon tai liian vähän, jos maito on parhaimminkin lämmitettyä ja kyl- län pultuassa pullossa. Hän oli luulevinaan lapsensa itkun kor- vissaan ja koetti sitä ahkeram- pana olla työssään, että ei kuul- lisi siitä. Eikä koskaan illoin katu- vaunu liikkunut kyllin kireästi, se antoi kulkevan ryönnimällä, ja ihmiset, jotka tunkivat vaun- uunihin pysäkeissä, näyttivät pi- rullisella ilolla hidastavan vaun- un kulkua, sillä kuitenkin tun- tuu huolestuneelle, monelle äi- dille. Hän olisi jättänyt työnsä puodissa, mutta hän ansaitsi nyt kahdeksan dollaria viikossa ja hän ei uskaltanut vaihtaa sitä epävarmoihin tuloihin. Ja kui- tenkin hänen jokapäiväinen epä- varmuutensa lapsensa terveydes- tä tuntui tekevä hänet hulluksi, ja toisinaan hänestä tuntui, että ei voisi kestää sitä yhtä viikkoa enään.

Tämä kahden kuukauden van- ha lapsi, aimoa todiste hänen men- netetystä rakakudestaan, hänen aimoa lohtunsa ja ilonsa elämänsä, täytyy saada hoitoa ja suo- jelusta kaikin mokomin.

Jollain selittämättömällä tavol- la, kuten ihmiset samalla paik- kakunnalla asuen joskus tapaa- vat toisensa yksin suuressa kau- pungissakin, ja tulevat tuttaviksi satunnaisesti, niin Rachel Ham- merstein ja Mary Elizabeth No- votny olivat sattumalta tutustu- neet, joka tuttavuus lupasi kyp- syä todelliseksi ystävyydeksi,

(Jatkos kahdeksannella sivulla)